

Uğurlu Adamlar

Mustafa Türker Erşen

Uğurlu Adamlar

Havaalanı fiyakalı bir yerdir. Uçmaya layık olanlara göredir, ışıltılı ve ferahtır, insana iyi gelir, önemli biri gibi hissettirir. Otobüs garlarındaki dağınıklık ve kasvete rastlayamazsınız burada... Gülünç. Düşmüş uçakların birinin kara kutusundaki son sözler aynen şöyle: “Biz iyiyiz, sorun yok, sorun yok...” Bu gösterişli mekânda her zaman bir yapmacıklık vardır; her şeyin yolunda gittiğini, gideceğini ispatlama çabası, “sorun” olmadığını gösterme telaşı. Kusura bakmayın ama sorun var. Dünyada her yıl otuz uçak kaza yapıyor ve bunlara binen yolcuların yüzde yetmiş ölüyor. Sorun diye buna derler. İşte ben tam bu noktada devreye giriyor, tehlikeyi uzaklaştırıyorum...

“Uçmak insanı ürpertiyor” dedi karşımdaki kız.”

“Öyle” dedim “ve bunun için yeterince nedenimiz var.”

Kızın kafasının iki yanından saç örgüleri sarkıyordu, giysileri incik boncuklarla süslüydü, her şeyin, uçakların bile ruhunun olduğuna inanan tiplerdendi. İşimi kolaylaştıracaktı bu özellikleri. Havaalanındaki lokantalardan birine oturmuş çay içiyor, uçuş saatlerimizin gelmesini bekliyorduk. Daha doğrusu o bekliyordu. Ona yüzde yetmişten ve diğer sayılardan bahsettim.

“Allah’ım” dedi kız, “şu uçak yere şöyle güzelce bir inse.”

“Uçak kazalarının yarından fazlası inişte oluyor” dedim.

Kızın gerginliğinin giderek yükseldiğini hissediyordum. İyi. Hikâyemi paylaşmanın zamanı gelmişti demek.

“Sana bir şey anlatayım da dinle. Bir keresinde bindiğim araba kaza yaptı. Başka bir araba uçtu, uçtu ve bize çarptı. Herkes öldü. Ben hariç.”

“Ciddi misin?”

“Tabii ciddiyim, ölmüş gibi mi duruyorum?”

Kız gülümsedi. Ben de gülümsedim ve konuşmaya devam ettim.

“Kaza beni değiştirdi, dünyaya farklı gözlerle bakmamı sağladı.”

“Anlıyorum, hayatın kıymetini kavradın, ertelememeyi öğrendin, zamanını daha iyi değerlendirmeyi...”

“Hayır, hayır. Kaza bana şunu gösterdi: Ben uğurluyum...”

Hikâyem doğrudu. Uğurlu olduğuma inandığım da doğrudu. Şimdi diğer insanları da bundan yararlandırmak istiyordum. Yüce gönüllü adamın tekiydim işte ben. Sık sık havaalanına uğrar, gitme zamanının gelmesini bekleyen yolcuların biriyle tanışmaya çalışırdım. Özellikle uçmaktan korkuyor gibi görünenler ilgimi çekerdi. Onları kuşlara özenmenin tehlikelerine karşı uyarır ve uğura ihtiyaç duyduklarını söyledim.

“Uğurumu sana da bulaştırmamı ister misin?” diye sordum saçları örülü kıza da.

“Evet” dedi tatlı tatlı, dudaklarını büzerek yalvarma taklidi yaptı. Bu sevimli bir kızdı.

Elimi uzattım ona, “Hadi sık” dedim. Sıktı.

“Bu kadar mı?” diye sordu.

“Değil. Karşılığında bir şey vermen gerek. Uğur geçişinin tamamlanması için.”

“Öyle mi, hay Allah, ne olabilir?”

“Hımm, biraz para...”

İnsanların korkularını sömüren bir düzenbaz mıydım, bulutları yukarıdan keyifle seyretmelerini sağlayan bir yardımcı mı? Bakış açısına göre değişir. Yolcular genellikle ikincisine yakın bir şey olduğumu düşünüyordu. En azından korkak olanlar. Ben onların elini sıkıyordum, onlar da biraz uğur, rahatlama, havaalanı anısı için ödeme yapmayı dert etmiyorlardı. Az bir miktarla yetiniyordum zaten. Meziyetlerimin arasına tokgözlülüğü de koymalı.

Kıza, “Şimdi gevşe, kendini yalnız hissetme, yolculuğun tadını çıkar, bak burası ne kadar ışıltılı ve ferah” dedim.

Güldü. Derken gitme vakti geldi ve kız incik boncuklarını savurarak kalktı.

“Benim uçuşuma daha var” dedim. Lokantada biraz oturduktan sonra da dolaşmaya, iyiliğime layık birini daha aramaya başladım.

Uğuruma kimin ne kadar inandığını bilmiyordum. Bunu çoğunlukla belli etmiyorlardı; o kadar da yalnız olmadıklarına dair küçük bir teselliye razı oluyor, oyuna katılıyorlardı. Kimi de, “Hadi oradan” diye kestirip atardı ama çok az kişiye nasip olmuş derecede cesaret ve kabalık sahibi olanlar yapardı bunu. Bu tür şeylerin üzerinde pek durmuyordum. Ben uğuruma inanıyordum, onu bir ayrıcalık olarak görüyordum. Ve bir ayrıcalığınız varsa onu bedavaya sergilememelisiniz.

Hayatımda hiç uçağa binmemiştim. Korktuğumdan değil, ihtiyaç duymadığımdan. Sonuçta ben uğurluydum ve bu beni havada karadakininden çok daha iyi koruyabilirdi. Geri kalan herkesin öldüğü bir araba kazasını atlattmış biri için uçmak fasa fisodur. Şöyle ki: İnsanın bir uçak kazasında ölme ihtimali on bir milyonda bir, araba kazasında ölme ihtimaliyse beş binde bir. Ama yolculara, kafaları karışmasın diye bundan bahsetmezdim genellikle.

Yaptığım şey, para kazanmanın en kolay yüz yolundan biri değildi. İncelikleri vardı; dikkat çekmemek, insanlara hünerli yaklaşmak ya da üniformalılardan uzak durmak gibi... Hoşlukları da vardı. Öncelikle, havaalanında bulunmak çok eğlenceliydi. Burası hareketli, uğultulu, kafa karıştıran, geniş, çok geniş, fiyakalı bir yerdi; insanlığın zafer anıtı gibiydi benim için. Önce pırpır uçaklarla uçuyorduk, derken uzaya çıkıverdik. İnsanlık kendisiyle gurur duymalıydı. Zaten yolcuların çoğunun yüzünde bu gururu görürdüm, “Bakın, trene binmiyorum” der gibi bakarlardı. Ama uğur bir gün onlara da gerekebilir. Herkese gerekir. İşimi yaparak mutlu oluyordum, yolcuları mutlu ediyordum, hepimiz mutluyduk. Ama bir gün önüme bir engel çıkıverdi: Bir taş...

İş adamı kılıklı birine bavulunu taşımasında yardımcı oldum, onu çay içmeye davet ettim, uçmanın tuhaflıklarından söz açtım, sonunda da hikâyemi ve uğurumu anlattım. Bu kısımlar bütün örneklerde üç aşağı beş yukarı böyledir. Şimdi sıra teklifimi yapmaya gelmişti.

“İlginç” dedi iş adamına benzeyen yolcu, “sen de uğurun uçakta işe yarayacağına inanıyorsun demek.”

“Orası tam da işe yaraması gereken yer.”

“Bence uğur gerçekleştiği an var olan bir şey ya da olmayan. Bilmiyorum, bunlar karışık konular.”

“Aslında çok basit. Biraz açmama izin ver...”

“Gerek yok. Senden önce bir adam daha geldi ve bana uzun uzun uğurdan bahsetti.”

“Ya, öyle mi?” dedim şaşkınlığımı gizlemeye çalışarak, “sonra ne oldu?”

“Uğur getirmesi için bana küçük bir taş verdi. Ben de ona para verdim.”

Gülümsedim ama içimde merak ve öfke birbirine karışıyordu. Yolcu cebinden küçük bir taş çıkardı.

“Bak” dedi, “umarım siz ikiniz haklısınızdır ama değilseniz de açıklama isteyecek durumda olmayacağım zaten.”

Küçük bir kahkaha attı ve taşı yerine koydu. Eğer bu sersem gerçekten iş adamıysa ortağına acırdım.

“Bu dikkate almaya değer bir konu” dedim, “doğrusu bu özel insanla tanışmayı isterdim.”

Yolcu gözlerini kısıp etrafa baktı ve parmağıyla birini işaret etti. İyi günler dileyerek masadan kalktım, hızla adamın yanına gittim.

Adam, uçakların kalkış saatlerinin yazıldığı ışıklı dev tabelayı inceliyordu. Uçmanın kutlandığı şölen ateşini, artık dünyaya ve zamana sahip olduğumuzun ilanını... Dev tabela hep bunları düşündürmüştür bana. Neyse, “Merhaba” dedim, “satışa çıkaracak kadar çok uğurunuz olduğunu duydum.”

Adam sakince bana döndü, yüzünde, “Ne olmuş?” der gibi bir ifade vardı.

“Sizinle biraz konuşabilir miyiz?” dedim. Tamam anlamında başını salladı ve dev panonun karşısındaki sıraların birine oturduk.

İnsan hatası. Uçak kazalarının yüzde kırkı insan hatasından oluyor. Buna sabotajlar dahil değil.

Temiz görünümlü bir adamdı bu. Ortalama bir boy, ortalama bir yüz, ortalama kıyafetler, her şeyiyle ortalama. Benim gibi. Yüce gönüllü insanlar bir biçimde hep birbirine benziyordu demek.

Doğrudan konuya girdim. “İlgi alanlarımız birbirinin aynı gibi görünüyor” dedim, “sizden uğur almayacağım ama şunu sormak istiyorum: Uğurunuzdan verdiğiniz bir uçağın kaza yaptığı oldu mu hiç?”

“Hayır” dedi adam, “olmadı.”

Havaalanı her zamanki gibiydi, dev bir arı kovanına benziyordu. Yolcular, tekerlekli bavullar, anonslar, uğultu, vız vız vız... İnsanlar bir yerlere gidiyordu, hareket ediyordu, bulutları yukarıdan seyretme imkânı olan bir kuşaktık. Hız, çağın gerçeği idi. Adam ise bütün bu olup bitene duyarsızdı, yüzünde, “Ne olmuş?” ifadesiyle bana bakmayı sürdürüyordu. Onu merakta bırakmadım, hikâyemi anlattım, kazayı, uğurumu ve yolculara yaptığım teklifi. O zaman gülümsedi adam, ziyaretimin nedeninin açığa çıkmasından memnundu.

“Çağdaş dünyanın bir muskacısı daha demek” dedi, “size saygı duyuyorum kesinlikle.”

“Ben de size” dedim “ama havaalanında iki uğurcuya birden gerek var mı, bilmiyorum.”

“Daha bile fazlasına gerek var. Dünyada dayanışma ihtiyacı hiç bu kadar fazla olmamıştı.”

Kendimi tutamadım. “Bunları bırakalım. Yolculara taş satmak da ne oluyor?”

“Havaalanında, araba kazaları anlatmaktan daha iyi bir fikir.”

“Benimki fikir değil, gerçek.”

“Benimki de. Bir dinleyin, yer insanı aşağı çeker, dağlar taşlar bizi kendilerine çağırır, uçak dünyayı özler. Ben taşı küçültüp etkisini tersine çeviriyorum, zıddını yaratıyorum. Doğru ebattaki bir taş insanı hafifletir, düşmekten korur. Mantığım bu.”

“Yolculara bunları mı anlatıyorsunuz?”

“Onlar da dinliyor. Benimki çürütülemez bir mantık. Çünkü hiç yanılmadım.”

Giderek kızıyordum. Adamsa giderek neşeleniyordu.

“Beni rakip olarak mı görüyorsunuz yoksa?” dedi, “biz aynı taraftayız.”

“Sizi rakip olarak görmüyorum” dedim dişlerimi sıkarak.

O ise neşeli neşeli devam etti. “Bunları boş verin, rahat olun. Yalnızca işimizi yapalım biz, bu kadar basit.”

“Bizim işimiz ne?”

Ben böyle söyleyince, bir kaşını havaya kaldırdı adam, “Sizce ne?”

İyilik yapmak. Benim işim iyilik yapmaktı. Adama da bunu söyledim. Güldü, “Öyle mi?” dedi, “ellerini sıkıtığınız yolcular böyle düşünüyordur herhalde.”

“Sizin için ne düşünüyorlar peki?”

Adam, “Bilmiyorum” dedi. “onlara sormak gerekli.”

“O zaman soralım” dedim. Yüzüme dikkatli dikkatli bakıp ciddi olup olmadığını tartmaya çalıştı. Ciddiydim.

“Hadi” dedim, “onlara soralım, bize ne diyecekler, tekliflerimize bir aradayken nasıl bakacaklar, görelim.”

Yolcular elbette ki bana yönelecek, adam da şu sinir bozucu kayıtsızlığını bir kenara bırakmak zorunda kalacaktı. Düşüncem buydu...

Havaalanında dolaşmaya başladık, lokantalara girip çıktık, sıralara oturup kalktık. Gözümüze birini kestirmeye ve sokulmaya çalıştık. Alışkın olduğum durumlardı bunlar. Biliyordum ki, er geç birini bulacaktık, her zaman bulunur. Ve sonunda ona rastladık.

Geçkince bir kadındı bu. Beklemekten sıkılmış, konuşmayı özlemiş, iyilikten kaçamayacak kadar hantal bir teyzecik. Tam uğurlu adamlara göre. Bir köşede karşılıklı oturup şundan bundan bahsettik önce. Teyzecik biraz hüzünlü biriydi, kırılğan, dünyanın tehditlerine karşı savunmasız, yardıma ihtiyacı olan biri.

Adam kurnazdı, tekniğin hayatımızı daha kolay ama bir yandan da daha tehlikeli yaptığını söyledi. “Örneğin uçakta insan kendini o kadar aciz hissediyor ki” dedi, “bir desteğe ihtiyaç duyuyor.”

Tam devreye girip yalnızlıktan falan söz edecektim ki, kadının ağlamaya başladı.

“Bir de bana sorun, benim kocam uçak kazasında öldü. Ondan sonra uçağa hiç binmedim, korktum, nasıl korktum anlatamam, kızıma bile gidemedim. Ama şimdi doğum yaptı, artık yanlarında olmam, uçağa binmem gerekiyor. Bu benim ilk torunum” dedi kadın.

Yüce gönüllülüğüm kendini gösterme fırsatını bulmuştu,

“İşte bu tam bana göre bir iş” diye geçirdim içimden. Adam da bu aşırı elverişli durum karşısında ellerini ovuşturdu. Kadın ağlamayı, kara kutusunu bize açmayı sürdürüyordu.

“Başımda kocam da yok ki” diyordu, “hayat onsuz ne kötü.”

“Size yumuşak iniş yaptırabilirim” dedi adam.

Ama teyzecik duymuyor, “Geçinmek zor” diyordu, “bileti borçla aldım ama uçağa binebilecek miyim, onu bile bilmiyorum.”

Ben de, “Birinin size el vermesi gerek” dedim, “sonra her şey düzelecek, inanın.”

Kadın çantasına uzandı, mendil sandım önce ama bir fotoğraf çıkardı. “Bakın” dedi, “kızım ve torunum, onlara hediyeye bile alamıyorum ...”

Düşmüş uçakların birinin kara kutusundaki son sözler aynen şöyle: “Birinci pilot: Düşüyoruz. Yardımcı pilot: Biliyorum.”

Teyzeciğe, “Size yardım etmek istiyorum” dedim.

Ağlamayı kesti, bir bana, bir adama baktı. “Sahi mi, bana yardım eder misiniz?”

“Elbette” dedik.

Kadın fotoğrafı tuttuğu elini bize uzattı, dudaklarını büzerek, “Torunuma hediyeye almam için yardımcı olur musunuz?” dedi.

Adam ellerini ovuşturmayı kesti.

“Hadi” dedim ona, “kalkalım.” Kalktık ve kadın arkamızdan bakakaldı.

Adamla ışıklı dev tabelanın karşısındaki sıralara oturmuştu gene. Şölen ateşi yanıyor da yanıyor, arı kovanı vızıldayıp duruyordu.

“Sizce hediye konusunda samimi miydi?” diye sordum.

“İlgilenmiyorum” dedi, “biz yalnızca işimize bakalım.”

“Doğru” dedim, “işimize bakalım.”

Adam elini cebine attı ve o küçük taşlarından birini bana verdi.

“Herkesin uğura ihtiyacı vardır” dedi, “ne kadar çok olursa o kadar iyi.”

Taşı cebime attım, “doğru, siz de bana elinizi uzatın” dedim, “ne kadar çok olursa o kadar iyi...”

Adamla tokalaştık.

“Artık uçağa gönül rahatlığıyla binebiliriz” dedi küçük kahkahalarından birini atarak.

Sonra kalkıp ayrı yönlere yürüdük. Ben de havaalanında dolaşmaya, uğuruma layık birilerini aramaya başladım. Benim işim buydu. İyilik yapmak...